Dosarul nr. 1-25106243-05-21rji-22082025Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Leonid Turculeț

**Curtea de Apel Sud**
**D E C I Z I E**
**În numele Legii**

04 noiembrie 2025 municipiul Cahul

**Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul,**
**judecând în componența:**
***președintelui* completului de judecată, dlui:** *Vitalie MOVILĂ*,
***judecătorilor*:** **dlui** *Andrei SCRIPCENCO* și **dlui** *Evgheni BANCOV*,

a judecat în lipsa părților, recursul declarat de condamnatul Iacovlev Nicolai împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 28 iulie 2025, pronunțată în cauza la cererea condamnatului Iacovlev Nicolai privind inacțiunile autorităților de stat în vederea înlocuirii pedepsei detențiunea pe viață cu o pedeapsă mai blândă, care ar cădea sub incidența prevederilor art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Verificând materialele cauzei şi analizând în ansamblu argumentele şi criticile expuse în cererea de recurs, în baza celor constatate, Completul de judecată,-

**C O N S T A T Ă :**

**În fapt.**

La data de 24.07.2025 în Judecătoria Cahul Sediul Central a fost înregistrată cauza la cererea condamnatului Iacovlev Nicolai privind examinarea prin prisma art. 3 CEDO a inacțiunilor autorităților de stat în vederea înlocuirii pedepsei detențiunea pe viață cu o pedeapsă mai blândă care cade sub incidența prevederilor art. 3 CEDO.

Condamnatul invocă că CEDO stabilește posibilitatea că prin prisma art. 3 din Convenție pedeapsa detențiunii pe viață să fie reexaminată, iar Republica Moldova trebuie să respecte actele normative internaționale la care este parte, în caz contrar participarea la organismele internaționale în domeniu este inoportună.

Astfel, Iacovlev Nicolai a solicitat constatarea încălcării drepturilor sale stabilite de art. 3 CEDO pentru faptul că pe teritoriul R Moldova nu există un mecanism de înlocuire a pedepsei și că nu se respectă art. 3 CEDO pentru reevaluarea pedepsei sub formă de detențiune pe viață.

**Poziția instanței de fond.**

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din data de 28 iulie 2025, s-a respins ca inadmisibilă cererea cet. Iacovlev Nicolai privind stabilirea încălcării art. 3 CEDO privind faptul că pe teritoriul R. Moldova nu există un mecanism de înlocuire a pedepsei în formă de detențiune pe viață.

**Solicitarea recurentului.**

Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, pe data de 16 august 2025 (potrivit ștampilei de pe plic), condamnatul Iacovlev Nicolai a depus recurs prin care a solicitat casarea încheierii ca fiind neîntemeiată, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii.

În susținere recursului fiind indicat că instanța de fond nu a motivat soluția de respingere a cererii sale. Menționează că în practică CEDO a examinat în repetate rânduri întrebarea referitor la aplicarea celei mai aspre pedepse. Aplicarea pedepsei maximale posibile, este apreciată ca fiind contrară art. 3 CEDO. Totodată CEDO notează, că pedeapsa cu detențiunea pe viață urmează să fie revizuită în perioada executării pedepsei.

Convenția nu interzice aplicarea pedepsei cu detențiunea pe viață, pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave. Totodată întru respectarea art.3 din Convenție pedeapsa aplicată trebuie să fie revizuită de iure și de facto. Acest fapt înseamnă că trebuie să existe metode de reexaminare a pedepsei stabilite și eliberarea condamnatului. Obligaţia pozitivă a statului este una de mijloace şi poate fi atinsă, de exemplu, prin stabilirea şi revizuirea periodică a unui program individualizat care încurajează deţinutul să se dezvolte, astfel încât să fie apt să ducă o viaţă responsabilă, fără comiterea de noi infracţiuni. (Murray v. Olanda [MC] - 10511/10) .

În cauza Vinter şi alţii împotriva Regatului Unit (MC) - 66069/09, 130/10 şi 3896/10 Curtea a notat că Deţinuţii condamnaţi la detențiune pe viață aveau dreptul să ştie, la începutul pedepsei, ce trebuie să facă pentru a fi eligibili pentru eliberare şi în ce condiții.

Indică faptul că instanța de fond a emis o încheiere formală, prin care a respins cererea sa, fără a se expune asupra argumentelor solicitantului, fapt ce atestă nemotivarea acesteia contrar art. 6 CEDO. Mai mult judecătorul de instrucție a examinat cauza unilateral, prin ce i s-a încălcat dreptul liberului acces la justiție, precum și în lipsa unui apărător fapt ce contraveni art. 6 CEDO, art. 19 CPP și 20 din Constituție.

Lipsa unui mecanism privind posibilitate revizuirii pedepsei cu detențiunea pe viață, este o omisiune a organelor de stat.

Potrivit art. 29 alin.(4) din Codul de procedură penală: *În cazul în care părţile invocă încălcarea Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 şi ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.1298-XII din 24 iulie 1997, instanţele de judecată au obligaţia să se pronunţe motivat, în hotărîrile emise, dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului*

În legătură cu faptul că a făcut trimitere la normele Convenției, garantate de art. 3 al Convenției (CEDO), în baza art. 29 alin. (4) din Codul de procedură penală al RM, instanță de fond era obligată să se pronunțe pe marginea acestui aspect, ceea ce a fost ignorat.

Articolul 8 CEDO prevede, Orice persoană are dreptul la o satisfacție efectivă din partea instanțelor naționale competente împotriva actelor care încalcă drepturile fundamentale care îi sunt recunoscute prin Constituție sau lege.

La caz instanța de fond a pronunțat o încheiere formală contrară prevederilor CEDO. Mai mult, instanța de fond a emis o hotărâre fără participarea părților, ceea ce a dus la încălcarea dreptului său de acces liber la justiție, iar în lipsa apărătorului, a fost încălcat art. 6 al Convenției.

Totodată judecătorul de instrucție, a indicat în încheiere că nu este împuternici de a examina asemenea cauze.

Argumentele expuse demonstrează necesitatea admiterii acestei plângeri, anulării hotărârii instanței de fond și pronunțării unei noi hotărâri.

**Termenul de declarare a recursului.**

Potrivit art. 472 Cod de procedură penală, „*Încheierea instanţei privind soluționarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătorești poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titl.II cap.IV secţ. a 2-a §2 din Partea specială*".

În corespundere cu prevederile art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală „ *Termenul de recurs împotriva hotărîrilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunţării hotărîrii*".

Din actele cauzei se constată că, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul central a fost pronunțată la data de 28 iulie 2025, fără participarea părților, astfel cererea de recurs fiind depusă la data de 16.08.2025 prin prisma prevederilor legale a fost declarată în termen legal.

**Procedura de notificare a fost legal executată.**

În corespundere cu prevederile art. 447 alin. (1), (2) din Codul de procedură penală*, „Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.".* La caz părțile nu au depus careva referințe.

**Poziția instanței de recurs.**

Studiind materialele dosarului, analizând încheierea primei instanțe în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată conchide asupra necesității respingerii recursului declarat condamnatul Iacovlev Nicolai ca fiind nefondat și menținerii fără modificări a încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 28 iulie 2025, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă, recursul este nefondat.*

Analizând încheierea primei instanțe în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată constată că, încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 28 iulie 2025, este una legală, întemeiată și motivată.

Judecarea cauzei în procedura de executare în instanță s-a desfășurat cu respectarea prevederilor normelor penale, procesual-penale și de executare, care reglementează procedura respectivă.

La caz judecătorul de instrucție a fost sesizat în vederea înlocuirii pedepsei detențiunea pe viață cu o pedeapsă mai blândă prin prisma art. 3 CEDO, fiind invocat lipsa unui mecanism în acest sens.

În sensul vizat judecătorul de instrucție a reținut că legislația națională la art. 62 Cod penal a prevăzut categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice, printre care se regăsesc și pedeapsa cu închisoarea, precum și detențiunea pe viață.

Notabil este faptul că legislația națională a prevăzut expres mecanismul înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

Astfel, în corespundere cu prevederile art. 91 alin. (5) Cod penal (în vigoare la momentul depunerii cererii) „ *Persoana care execută pedeapsa detenţiunii pe viaţă poate fi liberată condiţionat de pedeapsă înainte de termen dacă instanţa de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei şi dacă această persoană a executat efectiv cel puţin 25 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă*.

Mai mult, prevederile art. 92 alin. ($3^1$) Cod penal (în vigoare la momentul depunerii cererii) stipulează: „*În privinţa persoanelor care execută pedeapsa detenţiunii pe viaţă, înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat cel puţin 25 de ani de închisoare*.

În contextul normelor enunțate instanța de fond justificat respins alegațiile condamnatului referitor la lipsa unui mecanism de înlocuire a pedepsei detențiunii pe viață cu o pedeapsă mai blândă, fapt ce ar fi atras incidența art. 3 CEDO, or *Codul penal al Republicii Moldova* prevede o astfel de posibilitate.

Totodată, menționabil este faptul că codul de executare prevede condițiile executării pedepsei detențiunii pe viață, de unde rezultă și drepturile persoanei deținute după executarea unei anumite perioade de pedeapsă.

În contextul în care Codul penal al R. Moldova prevede un mecanism de înlocuire a detenției pe viață cu o pedeapsă mai blândă, persoana deținută nu are decât să întrunească condițiile prevăzute de lege pentru a formula un astfel de demers în acest sens, cu respectarea procedurilor prealabile.

Ținând cont de întinderea atribuțiilor judecătorului, prin prisma prevederilor art. 469-471, $473^1$ Cod de procedură penală, judecătorul de instrucție justificat a statuat inadmisibilitatea cererii condamnatului Iacovlev Nicolai privind constatarea încălcării art. 3 CEDO prin prisma faptului că pe teritoriul R. Moldova lipsește un mecanism de înlocuire a pedepsei detențiunea pe viață cu o pedeapsă mai blândă.

O asemenea abordare este în acord cu prevederile art. 6 CEDO, or la caz condamnatul Iacovlev Nicolai a beneficiat de dreptul la un proces echitabil în limita cerinței formulate.

Având în vedere cele expuse, Completul de judecată reține ca neîntemeiate argumentele invocate în cererea de recurs declarată de condamnatul Iacovlev Nicolai, motiv pentru care consideră necesar respingerea acestora, cu menținerea încheierii judecătorului de instrucție din 28 iulie 2025.

Dată fiind situația factuală și juridică ale cauzei, călăuzindu-se de prevederile articolelor 447 și 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Completul judiciar al Curții de Apel Sud, sediul Cahul,-

**D E C I D E:**

Se respinge recursul declarat de condamnatul Iacovlev Nicolai.

Se menține încheierea Cahul, sediul Central din data de 28 iulie 2025, pronunțată în cauza la cererea condamnatului Iacovlev Nicolai privind inacțiunile autorităților de stat în vederea înlocuirii pedepsei detențiunea pe viață cu o pedeapsă mai blândă, care ar cădea sub incidența prevederilor art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președintele completului, judecător: Vitalie MOVILĂ

Judecătorii : Andrei SCRIPCENCO

Evgheni BANCOV